

KOMMISJONSFORORDNING (EF) nr. 588/2001**2002/EØS/53/20**

av 26. mars 2001

om gjennomføring av rådsforordning (EF) nr. 1165/98 om konjunkturstatistikk med hensyn til definisjon av variablene(*)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rådsforordning (EF) nr. 1165/98 av 19. mai 1998 om konjunkturstatistikk⁽¹⁾, særlig artikkel 3 og artikkel 17 bokstav c), og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I forordning (EF) nr. 1165/98 ble det fastsatt en felles ramme for utarbeiding av Fellesskapets konjunkturstatistikk.
- 2) I samsvar med artikkel 17 bokstav c) i forordning (EF) nr. 1165/98 er det nødvendig med gjennomføringstiltak med hensyn til definisjonen av variablene som skal innsendes.
- 3) Tiltakene fastsatt i denne forordning er i samsvar med uttalelse fra Komiteen for det statistiske program, nedsatt ved rådsbeslutning 89/382/EØF, Euratom⁽²⁾ —

VEDTATT DENNE FORORDNING:

*Artikkel 1***Definisjon av variablene**

I forordning (EF) nr. 1165/98 er det spesifisert i vedlegg A bokstav c) nr. 1, vedlegg B bokstav c) nr. 1, vedlegg C bokstav c) nr. 1 og vedlegg D bokstav c) nr. 1 hvilke variabler som skal omfattes av konjunkturstatistikk. Definisjonene av variablene samt formålet med, kjennetegnene ved og beregningen av de aktuelle indeksene, er oppført i vedlegget.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 26. mars 2001.

*Artikkel 2***Anvendelse av definisjonene**

Medlemsstatene skal anvende definisjonene oppført i vedlegget ved innsamling av statistiske opplysninger som omfattes av forordning (EF) nr. 1165/98, senest ett år etter at denne forordning trer i kraft.

Medlemsstatene skal påse at alle nødvendige tiltak blir truffet for at de statistiske opplysningene som omfattes av forordning (EF) nr. 1165/98, er i samsvar med definisjonene oppført i vedlegget, senest ved neste revisjon av basisåret fastsatt i artikkel 11 i forordning (EF) nr. 1165/98.

Ved anvendelsen av definisjonene oppført i vedlegget skal medlemsstatene treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at eksisterende statistiske opplysninger som omfattes av forordning (EF) nr. 1165/98, blir revidert ved nye beregninger eller ved anslag for å samsvare med disse definisjonene.

Resultater for en variabel som ikke avviker med mer enn 0,2 % fra resultatene av en variabel som er i samsvar med definisjonene oppført i vedlegget, skal anses å være i samsvar.

*Artikkel 3***Informasjon om samsvar med definisjonene**

Hver medlemsstat skal på anmodning oversende Kommisjonen all relevant informasjon om hvorvidt de statistiske opplysningene i medlemsstaten er i samsvar med definisjonene oppført i vedlegget.

*Artikkel 4***Ikrafttredelse**

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *De Europeiske Fællesskaps Tidende*.

For Kommisjonen

Pedro SOLBES MIRA

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 86 av 27.3.2001, s. 18, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 21/2002 av 1. mars 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg XXI (Statistikk), se EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende nr. 21 av 25.4.2002, s. 13.

⁽¹⁾ EFT L 162 av 5.6.1998, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 181 av 28.6.1989, s. 47.

VEDLEGG

DEFINISJON AV VARIABLENES FORMÅL OG KJENNETEGN

Variabel 110: Produksjon

Formålet med produksjonsindeksen er å måle endringer i produksjonsvolumet med små og regelmessige mellomrom. Produksjonsindeksen gir et mål på dette volumet i bruttoprodukt til faktorkostnad for en gitt referanseperiode⁽¹⁾.

Produksjonsindeksen er et teoretisk mål som må anslås med praktiske tiltak.

Bruttoprodukt til faktorkostnad⁽²⁾ kan beregnes ut fra omsetning (unntatt merverdiavgift og andre lignende fradragsberettigede avgifter som er direkte knyttet til omsetning), pluss kapitalisert produksjon, pluss andre driftsinntekter pluss eller minus lagerendringer, minus kjøp av varer og tjenester, minus andre produktskatter som er knyttet til omsetning, men som ikke er fradragsberettigede, minus avgifter knyttet til produksjon.

Bruttoproduktet omfatter ikke inntekter og utgifter som i foretakets regnskap er klassifisert som finansielle eller ekstraordinære.

Produkt- og produksjonssubsidier omfattes av bruttoprodukt til faktorkostnad, mens alle produkt- og produksjonsskatter er utelatt.

Bruttoprodukt til faktorkostnad beregnes «brutto», ettersom verdijusteringer (f.eks. avskrivning) ikke trekkes fra.

Merk: Produksjonsskatter kan inndeles i tre grupper.

- i) Den første gruppen omfatter merverdiavgift og andre fradragsberettigede avgifter direkte knyttet til omsetningen og som er utelatt fra denne. Disse avgiftene innkreves trinnvis av foretaket og belastes sluttkjøperen fullt ut.
- ii) Den andre gruppen omfatter alle andre skatter og avgifter knyttet til produkter som er enten 1) knyttet til omsetningen og ikke fradragsberettigede, eller 2) produktskatter som ikke er knyttet til omsetningen. Det dreier seg om skatter og avgifter på import og avgifter på produksjon, eksport, salg, overdragelse, leasing eller levering av varer og tjenester eller som følge av bruk av disse til eget forbruk eller egen investering.
- iii) Den tredje gruppen omfatter skatter og avgifter knyttet til produksjon. Disse er obligatoriske betalinger uten vederlag, i kontanter eller naturalier som er pålagt av offentlige myndigheter eller Den europeiske unions institusjoner, i forbindelse med produksjon og import av varer og tjenester, ansettelse av arbeidskraft, eiendoms- eller bruksrett til jord, bygninger eller andre aktiva som brukes i produksjonen, uten hensyn til mengden eller verdien av varer og tjenester som produseres eller selges.

Den teoretiske formelen for en produksjonsindeks (Q) er en volumindeks av Laspeyres-typen, dvs:

$$Q_t^L = \frac{\sum_{i=1}^N p_{i,0} \times q_{i,t} - \sum_{j=1}^{M(t)} \alpha_{j,0} \times \delta_{j,t}}{\sum_{i=1}^N p_{i,0} \times q_{i,0} - \sum_{j=1}^{M(0)} \alpha_{j,0} \times \delta_{j,0}}$$

med	q = produksjonsmengde
	p = produksjonspris
	α = pris på innsatsmaterialer
	δ = mengde innsatsmaterialer
	i = en av N varer
	j = ett av M innsatsmaterialer
	0 = basisperiode
	t = inneværende periode

⁽¹⁾ Den vanlige betydningen av uttrykket «produksjonsindeks» som en «utvikling av bruttoprodukt» står i motstrid til definisjonen av «produksjon» innenfor rammen av nasjonalregnskap eller statistikk over foretaksstrukturer, men er likevel det korrekte uttrykket som tradisjonelt brukes på dette området av foretaksstatistikk. Uttrykket «bruttoproduktindeks» brukes aldri i praksis. Siden indeksen følger utviklingen av produksjonen til faste priser, brukes av og til uttrykket «produksjonsvolumindeks». I dette dokument brukes uttrykket produksjonsindeks alltid som en mengdeindeks, dvs. i faste priser.

⁽²⁾ Nasjonalregnskapet har innført begrepet «bruttoprodukt i basispriser». Sammenlignet med bruttoprodukt til faktorkostnad omfatter dette produksjonsskatter, men produksjonssubsidier er utelatt. Det kan være en fordel å trekke linjer til nasjonalregnskapet. Medlemsstatene kan dermed bruke begrepet bruttoprodukt i basispriser som tilnæringsverdi for bruttoprodukt til faktorkostnad.

Dataene som er nødvendige for å utarbeide en slik indeks, foreligger imidlertid ikke hver måned. I praksis brukes følgende tilnæringsverdier ved beregning av indeksen:

- bruttoproduksjonsverdier (prisjustert),
- volumer,
- omsetning (prisjustert),
- arbeidsinnsats,
- råvareinnsats,
- energiinnsats.

Avhengig av tilnæringsmetoden som brukes, bør produksjonsindeksen ta hensyn til:

- variasjoner i varenes og innsatsmaterialenes type og kvalitet,
- endringer i beholdningen av ferdigvarer og varer og tjenester under arbeid,
- endringer i tekniske kryssløpsforhold (bearbeidningsteknikker),
- tjenester knyttet til å oppnå bruttoproduktet, f.eks. sammensetting av produksjonsenheter, montering, installering, reparasjon, planlegging, anleggsarbeid, utvikling av programvare.

Variabel 115 — Produksjon: bygg

Variabel 116 — Produksjon: anlegg

Formålene med og kjennetegnene ved indeksene for variabel 110 (produksjon) gjelder også for indeksene for variablene for bygg og anlegg.

Inndelingen av produksjon i bygg og i anlegg er basert på grupperingen av bygg- og anleggstyper (CC). Disse indeksene tar sikte på å vise utviklingen av bruttoproduktet for hver av de to hoveddelene innen bygge- og anleggsvirksomhet, dvs. bygg og anlegg. Disse indeksene beregnes ved å fordele de grunnleggende opplysningene (prisjustert produksjon, utførte timeverk, tillatelser) på produkter i CC og deretter aggregere produktindeksene på næringshovedområdenivå i CC.

Variabel 120 — Omsetning

Formålet med omsetningsindeksen er å vise utviklingen i markedet for varer og tjenester.

Omsetning⁽¹⁾ omfatter de samlede beløp som er fakturert av observasjonsenheten i løpet av referanseperioden, og dette tilsvarende salg på markedet av varer eller tjenester levert til tredjemann.

Omsetning omfatter alle skatter og avgifter på varene eller tjenestene som er fakturert av enheten, med unntak av merverdiavgift som enheten har fakturert kunden for, og andre lignende fradragsberettigede avgifter direkte knyttet til omsetningen.

Omsetning omfatter også alle andre utgifter (transport, emballasje osv.) som belastes kunden, selv om disse utgiftene er oppført separat på fakturaen.

Prisreduksjoner, rabatter og fradrag samt verdien av returnert emballasje, må trekkes fra. Det tas ikke hensyn til prisreduksjoner, rabatter og bonuser som senere gis kundene, f.eks. ved slutten av året.

Inntekt klassifisert som andre driftsinntekter, finansinntekter og ekstraordinære inntekter i selskapets regnskap, utelates fra omsetningen. Subsidier mottatt fra offentlige myndigheter eller Den europeiske unions institusjoner utelates også. I henhold til denne definisjonen tas vanligvis følgende med:

- salg av framstilte produkter,
- salg av produkter framstilt av underleverandører,
- salg av varer innkjøpt for videresalg i uendret stand,
- fakturert tjenesteyting,
- salg av biprodukter,
- fakturerte utgifter til emballasje og transport,

⁽¹⁾ Uttrykkene «omsetning», «salg», «levering» og «forsendelse» brukes ofte som synonymer i forbindelse med konjunkturstatistikk.

- utførte timeverk fakturert tredjemann for arbeidskraft bare fra underleverandører,
- fakturert montering, installasjon og reparasjon,
- fakturerte avdrag (delbetaling),
- fakturert utvikling av programvare og programvarelisenser,
- salg av elektrisk kraft, gass, varme, damp og vann,
- salg av avfall og skrapjern.

Når det gjelder behandlingen av inntekter klassifisert som andre driftsinntekter, finansinntekter og ekstraordinære inntekter i selskapets regnskap⁽¹⁾, utelates vanligvis følgende:

- provisjoner,
- leasing og leie,
- leie for egne produksjonsenheter og maskiner som brukes av tredjemann,
- leie for boliger som tilhører selskapet,
- mottatte lisensgebyrer,
- inntekter fra anlegg stilt til rådighet for personalet (f.eks. kantiner),
- levering av varer og tjenester innenfor observasjonsenheten,
- salg av egen grunn og egen fast realkapital,
- salg eller utleie av egen eiendom,
- salg av aksjer,
- mottatte renter og utbytte,
- subsidier,
- annen ekstraordinær inntekt.

Ovennevnte elementer kan tas med dersom de skaper omsetning i observasjonsenhetens hovedvirksomhet.

Variabel 121 — Omsetning på hjemmemarkedet

Variabel 122 — Omsetning på andre markeder enn hjemmemarkedet

Formålene med og kjennetegnene ved indeksene for variabel 120 (omsetning) gjelder også for indeksene for skillet mellom omsetning på hjemmemarkedet og på andre markeder enn hjemmemarkedet.

Ved beregning av indeksene for omsetning på hjemmemarkedet og på andre markeder enn hjemmemarkedet må omsetningen deles opp i samsvar med det første bestemmelsesstedet for produktet basert på overdragelse av eiendomsretten (uansett om det foregår tilsvarende fysisk bevegelse av varer over landegrensler eller ikke). Bestemmelsesstedet er bostedet til den tredjemann som har kjøpt varene og tjenestene. Hjemmemarkedet er definert som tredjemann bosatt på samme nasjonale territorium som observasjonsenheten.

Variabel 123 — Salgsvolum

Salgsvolum utgjør verdien av omsetningen i faste priser og er som sådan en mengdeindeks. Den kan beregnes som omsetning til markedspriser, korrigert med deflasjonsfaktoren for salg eller som en mengdeindeks beregnet direkte ut fra mengden varer som er solgt.

Opplysningene om salgsvolumet (variabel 123) kan brukes i stedet for deflasjonsfaktoren for salg (variabel 330) i vedlegg C (detaljhandel og reparasjon) i forordning (EF) nr. 1165/98.

Variabel 130 — Ordretilgang

Formålet med indeksen for ordretilgang er å vise utviklingen i etterspørselen etter varer og tjenester som en indikasjon på framtidig produksjon. Det er også passende å angi om etterspørselen stammer fra hjemmemarkedet eller andre markeder enn hjemmemarkedet.

En ordre er definert som verdien av den avtale som er inngått mellom en produsent og en tredjemann med hensyn til produsentens levering av varer og tjenester. Ordren aksepteres dersom det etter produsentens mening finnes tilstrekkelig bevis for en gyldig avtale.

Ordretilgang dreier seg om varer og tjenester som skal leveres av observasjonsenheten, herunder dem som stammer fra underleverandører.

Følgende trekkes fra verdien av ordrer:

- merverdiavgift og andre lignende fradragsberettigede avgifter direkte knyttet til omsetning,
- prisreduksjoner, rabatter og fradrag når de gis på ordretidspunktet, samt verdien av emballasje som forventes returnert etter levering,
- subsidier mottatt fra offentlige myndigheter eller Den europeiske unions institusjoner.

⁽¹⁾ Nasjonale regnskapsregler bør brukes som veiledende prinsipper for hva som skal tas med og hva som skal utelates.

Ordrer fra tidligere perioder som er annullert i løpet av observasjonsperioden, skal ikke trekkes fra den nye ordretilgangen, og indeksen for tidligere perioder skal heller ikke revideres som følge av annulleringer.

Ordretilgangen omfatter alle skatter og avgifter på varene eller tjenestene som vil bli fakturert av enheten, med unntak av merverdiavgift og andre lignende fradragsberettigede avgifter direkte knyttet til omsetning.

Verdien av ordretilgangen omfatter også alle andre kostnader (transport, emballasje osv.) som belastes kunden, selv om disse kostnadene vil bli oppført separat på fakturaen.

Variabel 131 — Ordretilgang fra hjemmemarkedet

Variabel 132 — Ordretilgang fra andre markeder enn hjemmemarkedet

Formålene med og kjennetegnene ved indeksene for variabel 130 (ordretilgang) gjelder også for indeksene for skillet mellom ordretilgang fra hjemmemarkedet og fra andre markeder enn hjemmemarkedet.

Ved beregning av indeksene for ordretilgang fra hjemmemarkedet og fra andre markeder enn hjemmemarkedet må ordretilgangen deles opp i samsvar med ordrens opprinnelse basert på overdragelse av eiendomsretten. Opprinnelsen er bostedet til den tredjemann som har gitt ordren. Hjemmemarkedet er definert som tredjemann bosatt på samme økonomiske territorium (se definisjon av økonomisk territorium i slutten av dette vedlegg) som observasjonsenheten.

Variabel 135 — Ordretilgang: bygg

Variabel 136 — Ordretilgang: anlegg

Formålene med og kjennetegnene ved indeksene for variabel 130 (ordretilgang) gjelder også for indeksene for variablene for ordretilgang for bygg og anlegg.

Inndelingen av ordretilgang i bygg og i anlegg er basert på grupperingen av bygg- og anleggstyper (CC). Disse indeksene tar sikte på å vise framtidige produksjonsmuligheter for hver av de to hoveddelene innen bygge- og anleggsvirksomhet, dvs. bygg og anlegg. Disse indeksene beregnes ved å fordele de grunnleggende opplysningene på ordrer i CC og deretter aggregere produktindeksene på næringshovedområdenivå i CC.

Variabel 210 — Antall sysselsatte

Formålet med indeksen for antall sysselsatte er å vise utviklingen i sysselsettingen i industri, bygge- og anleggsvirksomhet og tjenester.

Antall sysselsatte defineres som det samlede antall personer som arbeider i observasjonsenheten (herunder arbeidende eiere, partnere som regelmessig arbeider i enheten og ulønnede arbeidende familiemedlemmer) samt personer som arbeider utenfor enheten, men som tilhører den og er betalt av den (f.eks. salgsrepresentanter, leveringspersonale, reparasjons- og vedlikeholdsgrupper). Antall sysselsatte omfatter personer som er fraværende i korte perioder (f.eks. sykefravær, betalt ferie eller særskilt permisjon), samt personer i streik, men ikke personer som er fraværende på ubestemt tid. Variabelen omfatter også deltidsansatte som betraktes som slike i henhold til den aktuelle stats lovgivning, og som står på lønnslisten, samt sesongarbeidere, lærlinger og hjemmearbeidende på lønnslisten.

I antall sysselsatte inngår ikke arbeidskraft som stilles til rådighet for enheten av andre foretak, personer som utfører reparasjons- og vedlikeholdsarbeid i den aktuelle enheten på vegne av andre foretak, samt personer som avtjener verneplikt.

Med «ulønnede arbeidende familiemedlemmer» menes personer som bor sammen med enhetens eier, og som arbeider regelmessig for enheten, men som ikke har arbeidsavtale og som ikke mottar en fast sum for arbeidet de utfører. Dette er begrenset til de personer som ikke står på lønnslisten til en annen enhet der de har sitt hovedarbeidsforhold.

I henhold til denne definisjonen omfattes følgende grupper:

- alle lønnstakere, herunder følgende kategorier så lenge de står på lønnslisten:
 - hjemmearbeidende,
 - lærlinger/praktikanter,
 - lønnede arbeidende eiere og lønnede arbeidende familiemedlemmer,
 - personer med midlertidig fravær (svangerskap og fødsel, sykdom, ferie, streik, lockout osv.) av bestemt varighet,
 - deltidsansatte,
 - midlertidig ansatte,
 - sesongarbeidere,

- lønnete sysselsatte:
 - lønnete arbeidende eiere,
 - lønnete arbeidende familiemedlemmer⁽¹⁾.

Grupper som utelates, er:

- vikarer (unntatt for virksomheten der slike vikarbyråer er klassifisert),
- personer med fravær av ubestemt varighet (f.eks. langvarig sykdom, militærtjeneste eller samfunnstjeneste),
- personer som utfører reparasjons- eller vedlikeholdsarbeid på vegne av andre observasjonsenheter, og annet personale som er stilt til rådighet av andre observasjonsenheter,
- arbeidende familiemedlemmer som står på lønnslisten til en annen enhet der de har sitt hovedarbeidsforhold.

Antall sysselsatte bør bestemmes som et representativt tall for referanseperioden.

Variabel 211 — Antall lønnstakere

Antall lønnstakere brukes som en foreløpig tilnæringsverdi for antall sysselsatte.

Antall lønnstakere defineres som det antall personer som arbeider for en arbeidsgiver, og som har en arbeidsavtale og får vederlag i form av lønn, honorarer, gratialer, akkordlønn eller betaling i naturalier.

Det foreligger et arbeidsforhold når det finnes en avtale, som kan være formell eller uformell, mellom et foretak og en person, vanligvis inngått frivillig av begge parter, og som fastsetter at personen arbeider for foretaket mot vederlag i kontanter eller naturalier.

En arbeidstaker anses som lønnstaker i en bestemt enhet dersom han eller hun får lønn fra enheten, uansett hvor arbeidet utføres (i eller utenfor produksjonsenheten). Arbeidstakere fra et vikarbyrå anses som ansatte i vikarbyrået og ikke i enheten (byråets kunde) der de arbeider.

I henhold til denne definisjonen omfattes følgende grupper:

- lønnete arbeidende eiere,
- studenter som har inngått en formell avtale som forplikter dem til å bidra til enhetens produksjonsprosess mot vederlag og/eller utdanning,
- personer som er ansatt i henhold til en avtale som er særskilt beregnet på å oppmuntre til rekruttering av arbeidsløse,
- hjemmearbeidende dersom det finnes en konkret avtale om at den hjemmearbeidende får vederlag på grunnlag av arbeidet som gjøres og forutsatt at de står på lønnslisten.

Antall lønnstakere omfatter deltidsansatte, sesongarbeidere, personer som er i streik eller har korttidsfravær, men ikke personer som har langtidsfravær.

Antall lønnstakere omfatter ikke frivillige arbeidstakere.

Antall lønnstakere bør bestemmes som et representativt tall for referanseperioden.

Variabel 220 — Utførte timeverk

Formålet med indeksen for utførte timeverk er å vise utviklingen i volumet av utført arbeid.

Det samlede antall timeverk utført av lønnstakere representerer det samlede antall timeverk som faktisk er utført for å sikre observasjonsenhetens produksjon i løpet av referanseperioden.

Denne variabelen omfatter ikke de timene det utbetales lønn for, men da det ikke faktisk utføres arbeid, f.eks. årlig ferie, helligdager og sykefravær. Den omfatter heller ikke spisepauser og den tid som går med til transport mellom hjemmet og arbeidsplassen.

Variabelen omfatter det antall timeverk som faktisk utføres innenfor normal arbeidstid, overtid, tid som brukes på arbeidsplassen på oppgaver som f.eks. forberedelse, og tid som tilsvarer korte hvilepauser på arbeidsplassen.

Dersom det nøyaktige antall timeverk som faktisk utføres, ikke er kjent, kan det anslås på grunnlag av det teoretiske antall timeverk og det gjennomsnittlige fraværet (sykdom, svangerskap og fødsel osv.).

⁽¹⁾ Ulønnete arbeidende familiemedlemmer er tatt med av prinsipp, selv om det kan være vanskelig å innhente nøyaktige tall.

I henhold til denne definisjonen tas følgende med:

- det samlede antall timeverk som faktisk utføres:
 - i løpet av vanlig arbeidstid,
 - som overtid, uansett om den er betalt eller ubetalt⁽¹⁾,
 - om natten, på søndager eller offentlige helligdager,
- den tid som brukes til oppgaver som f.eks. forberedelse til arbeid, klargjøring, vedlikehold og rengjøring av verktøy og maskiner og til å skrive rapporter og fylle ut skjemaer om arbeidets varighet,
- den tid som tilbringes på arbeidsplassen da det ikke utføres arbeid pga. f.eks. maskinstans, ulykker eller leilighetsvis mangel på arbeid, men som det betales for i henhold til arbeidsavtale,
- korte hvilepauser på arbeidsplassen, herunder te- og kaffepauser.

Følgende utelates:

- timer som det betales for, men da det ikke utføres arbeid pga. ferie, sykdom, ulykker, streik, lockout, stille perioder osv.,
- matpauser,
- reiser mellom hjem og arbeidsplass.

Variabel 230 — Lønn

Formålet med indeksen for lønn er å anslå utviklingen i samlede lønnsutbetalinger.

Lønn er definert som all godtgjøring, i kontanter eller naturalier, som utbetales til alle personer på lønningslisten (herunder hjemmearbeidende) som vederlag for arbeid utført i regnskapsperioden, uten hensyn til om den betales på grunnlag av arbeidstid, produksjon eller akkord, og uansett om den betales regelmessig eller ikke.

Lønn omfatter verdien av trygdepremier, inntektsskatt osv. som arbeidstakeren skal betale, selv om disse faktisk trekkes av arbeidsgiveren og betales direkte til trygdeordninger, skattemyndigheter osv. på vegne av arbeidstakeren. Lønn omfatter ikke trygdepremier som arbeidsgiveren skal betale.

Lønn omfatter alle drikkenger, bonuser, gratialer, ekstra månedslønn, vederlag ved oppsigelse, boligtilskudd, reisegodtgjøring, levekostnads- og familietillegg, provisjoner, møtehonorarer osv. som arbeidstakerne mottar, samt skatter, trygdepremier og andre beløp som arbeidstakerne skal betale, og som trekkes av arbeidsgiveren.

Utgifter til avlønning av vikarer tas ikke med i lønn.

I henhold til denne definisjonen omfattes:

- all grunnlønn som utbetales regelmessig,
- økte satser for overtid, nattarbeid, helgearbeid osv.,
- alle godtgjøringer, tillegg eller bonuser som arbeidsgiveren betaler, f.eks.:
 - levekostnads-, bolig-, bosteds- eller utenlandstillegg,
 - kostgodtgjøring,
 - tillegg for reise mellom bolig og arbeidssted,
 - feriepenger og ekstra månedslønn,
 - godtgjøring som utbetales for årlig ferie som ikke er tatt,
 - resultat-, produksjons- eller produktivitetsbonuser,
 - ekstra godtgjøring for særlig vanskelige arbeidsforhold (støv, skitt, temperatur, røyk, fare osv.),
 - vederlag ved oppsigelse utbetalt til oppsagte arbeidstakere,
 - godtgjøring for forbedringsforslag og patentgebyrer utbetalt til den ansatte,
 - honorarer utbetalt til ledere og arbeidstakere,
 - familietillegg utbetalt av arbeidsgiveren i henhold til tariffavtale,
- provisjoner,
- verdien av friaksjer utdelt gratis til arbeidstakerne,
- utbetalinger foretatt av arbeidsgiveren til arbeidstakerne i henhold til spareordninger eller andre ordninger,
- skatt, avgifter og andre beløp som arbeidstakerne skal betale og som arbeidsgiveren trekker,
- all betaling i naturalier.

⁽¹⁾ Opplysninger om ubetalt overtid er vanskelig å innhente i flere medlemsstater, men tas likevel med av prinsipp.

Følgende utelates:

- lovfestede trygde- og pensjonspremier som arbeidsgiveren skal betale,
- kollektivt avtalte, avtalefestede og frivillige trygde- og pensjonspremier som arbeidsgiveren skal betale,
- beregnede trygde- og pensjonspremier (sosiale ytelser som arbeidsgiveren betaler direkte),
- godtgjøring utbetalt til arbeidstakerne for kjøp av verktøy, utstyr og spesielle klær som er nødvendige for arbeidet, eller den del av lønnen som de i henhold til arbeidsavtalen skal bruke på slike kjøp,
- skatt som arbeidsgiveren betaler av samlet lønn,
- refusjon til arbeidstakerne for reise-, flytte-, utestasjonings-, innkvarterings- og representasjonsutgifter, telefon osv. som påløper under utførelsen av deres oppgaver,
- utgifter til yrkesrettet opplæring (opplæringskostnader), unntatt lønn til lærlinger,
- lønn som arbeidsgiveren fortsetter å utbetale ved sykdom, svangerskap og fødsel, arbeidsulykke, uførhet osv.,
- andre arbeidskraftkostnader som arbeidsgiveren skal betale:
 - rekrutteringskostnader,
 - sosiale utgifter, f.eks. refusjon av løpende utgifter til transport av arbeidstakere til og fra arbeidet, enten transporten utføres med foretakets egne transportmidler eller av tredjemann på vegne av foretaket, betalinger til fagforeningsfond,
 - aksjeopsjoner⁽¹⁾.

Ved vurdering av betaling i naturalier får følgende regler anvendelse: betaling i naturalier produsert av arbeidsgiveren bør vurderes til produsentpris; betaling i naturalier innkjøpt av arbeidsgiveren bør vurderes til markedspris.

Variabel 310 — Produsentpriser

Formålet med indeksen for produsentpriser er å måle den månedlige utviklingen i transaksjonspriser i økonomisk virksomhet.

Produsentprisindeksen for hjemmemarkedet for en økonomisk virksomhet måler den gjennomsnittlige prisutviklingen for alle varer og tilhørende tjenester som skapes av denne virksomheten og selges på hjemmemarkedet. Produsentprisindeksen for andre markeder enn hjemmemarkedet viser den gjennomsnittlige prisutviklingen (omregnet til nasjonal valuta) for alle varer og tilhørende tjenester som skapes av denne virksomheten og selges utenfor hjemmemarkedet. Kombinasjonen av disse to indeksene viser den gjennomsnittlige prisutviklingen for alle varer og tilhørende tjenester som skapes av en virksomhet.

Det er avgjørende å ta hensyn til alle kjennetegn ved produktene som kan være prisbestemmende (f.eks. mengden solgte enheter, transport, rabatter, servicevilkår, garantivilkår og bestemmelsessted). Spesifikasjonen må være slik at observasjonseenheten presist kan identifisere produktet og oppgi den aktuelle enhetsprisen i etterfølgende referanseperioder.

Ved fastsettelse av prisene får følgende regler anvendelse:

- den aktuelle prisen er prisen ab fabrikk⁽²⁾ som omfatter alle skatter og avgifter på varene eller tjenestene som faktureres av enheten, med unntak av merverdiavgift som enheten har fakturert kunden for, og andre lignende fradragsberettigede avgifter direkte knyttet til omsetningen,
- dersom transportkostnader er inkludert, bør de inngå i produktspesifikasjonen,
- for å vise den virkelige utviklingen i prissvingningene, bør det være en faktisk transaksjonspris og ikke en listepriis,
- produsentprisindeksen bør ta hensyn til kvalitetsendringer i produktene,
- prisen som innhentes i periode t, bør gjelde ordrer registrert i løpet av samme periode (ordredato), ikke datoen da varene forlater fabrikk, og
- når det gjelder produsentpriser på andre markeder enn hjemmemarkedet, bør prisen beregnes ved de nasjonale grensene, fob (fritt om bord).

De innhentede prisopplysningene gjelder fortrinnsvis en bestemt dag midt i referanseperioden. Dersom det ikke foreligger noen prisopplysning for den aktuelle dagen, kan prisen representere et gjennomsnitt for hele perioden.

Produsentprisindekser for bygg og anlegg kan brukes som tilnæringsverdi for byggekostnadsvariablene. De måler utviklingen i prisene for boligbygging, unntatt bygging av boliger som brukes til institusjonsformål, bygninger som ikke brukes til boligformål, tomtepriser og arkitekt honorarer og andre honorarer. De gjenspeiler prisene som utbyggerne betaler til byggeforetakene. De gjenspeiler derfor ikke bare variasjonene i kostnadsfaktorene for byggingen, men også endringene i produktiviteten og fortjenestemarginene. I tillegg er det en tidsforskjell mellom produsentprisen og de tilsvarende produksjonskostnadene.

⁽¹⁾ Aksjeopsjoner er utelatt hovedsakelig av praktiske grunner knyttet til vanskeligheten med å fastsette en harmonisert definisjon og datainnsamling, selv om de ofte betraktes som godtgjøring for arbeid knyttet til selskapets samlede resultat.

⁽²⁾ Eller tilsvarende for annen virksomhet enn framstilling.

Variabel 311 — Produsentpriser på hjemmemarkedet**Variabel 312 — Produsentpriser på andre markeder enn hjemmemarkedet**

Formålene med og kjennetegnene ved indeksene for variabel 310 (produsentpriser) gjelder også for indeksene for skillet mellom produsentpriser på hjemmemarkedet og på andre markeder enn hjemmemarkedet.

Ved beregning av indeksene for priser på hjemmemarkedet og på andre markeder enn hjemmemarkedet må det utarbeides atskilte produsentprisindekser i henhold til produktets bestemmelsessted. Bestemmelsesstedet er bostedet til den tredjemann som har bestilt eller kjøpt produktet. Hjemmemarkedet er definert som tredjemann bosatt på samme nasjonale territorium som observasjonsenheten.

Variabel 313 — Enhetsprisindeks

Enhetsprisindeksen kan brukes som tilnæringsverdi for produsentpris på andre markeder enn hjemmemarkedet.

Enhetsprisen beregnes som verdien av salget av et produkt, dividert med mengden som er solgt, som er basert på data for utenrikshandelen. Denne enhetsprisen behandles deretter som gjennomsnittsprisen for produktet, og indeksen beregnes på samme måte som for de vanlige produsentprisindeksene.

Variabel 320 — Byggekostnader

Formålet med byggekostnadsindeksen er å vise utviklingen i kostnadene som påløper for entreprenøren som utfører byggingen.

Indeksene for delkostnader (materialkostnader og arbeidskraftkostnader) viser prisutviklingen for produksjonsfaktorene som brukes i byggesektoren.

Byggekostnadsindeksen beregnes ut fra følgende formel:

$$I = \sum_{i=1}^n (w_i^M * M_i + w_i^L * L_i + \dots)$$

med	I	= byggeindeks
	M_i	= materialkostnadsindeks
	L_i	= arbeidskraftkostnadsindeks
	w_i^M	= vekt for materialer
	w_i^L	= vekt for arbeidskraftkostnader

Anlegg og utstyr, transport, energi og andre kostnader inngår også i byggekostnadene.

Arkitekthonorarer inngår ikke i byggekostnadene.

Variabel 321 — Materialkostnader

Materialkostnadsindeksen beregnes vanligvis ved bruk av materialprisene. Materialprisene bør være basert på faktiske priser og ikke listepriiser. Prisene bør være basert på et utvalg av produkter og leverandører. Prisene vurderes uten merverdiavgift.

Variabel 322 — Arbeidskraftkostnader

Arbeidskraftkostnadsindeksen bør omfatte lønn og sosiale kostnader for alle sysselsatte. Sosiale kostnader omfatter: i) lovfestede trygde- og pensjonspremier som arbeidsgiveren skal betale, ii) kollektivt avtalte, avtalefestede og frivillige trygde- og pensjonspremier som arbeidsgiveren skal betale og iii) beregnede trygde- og pensjonspremier (sosiale ytelser som arbeidsgiveren betaler direkte).

Variabel 411 — Byggetillatelse: antall boliger

Formålet med indeksen «byggetillatelse: antall boliger» er å vise den framtidige utviklingen i byggevirksomheten uttrykt som antall enheter.

En byggetillatelse er en tillatelse til å starte arbeidet med et byggeprosjekt. Dermed er en tillatelse det siste stadiet i prosessen med planlegging og byggetillatelse fra offentlige myndigheter før arbeidet begynner.

En indeks basert på disse tillatelsene bør være en god indikasjon på arbeidsmengden for byggesektoren i nærmeste framtid. Dette behøver likevel ikke være tilfellet når en stor andel tillatelse ikke brukes eller når det går lang tid mellom utstedelsesdatoen for tillatelsene og arbeidets begynnelse.

Indeksene for antall tillatelser innhentes for bygninger med én bolig og bygninger med to eller flere boliger. En bolig er et rom eller en samling rom og tilhørende lokaler i en permanent bygning eller bygningsmessig atskilt del av denne, som ut fra hvordan den er bygd, ombygd, forandret osv., er beregnet på å være privatbolig. Den bør ha egen adgang til gate (direkte eller gjennom en hage eller tomt) eller til et fellesareal innenfor bygningen (trapp, gang, galleri osv.). Atskilte rom som tydelig er beregnet på å brukes som en del av boligen, bør regnes med i boligen. En bolig kan dermed bestå av atskilte bygninger innenfor samme tomt, forutsatt at de tydelig er beregnet til boligformål for samme private husholdning.

Variabel 412 — Byggetillatelser: bruksareal i kvadratmeter eller i annen tilsvarende enhet

Formålet med indeksen «byggetillatelser: bruksareal» er å vise den framtidige utviklingen i byggevirksomheten uttrykt som volum.

En byggetillatelse er en tillatelse til å starte arbeidet med et byggeprosjekt. Dermed er en tillatelse det siste stadiet i prosessen med planlegging og byggetillatelser fra offentlige myndigheter før arbeidet begynner.

En indeks basert på disse tillatelsene bør være en god indikasjon på arbeidsmengden for byggesektoren i nærmeste framtid. Dette behøver likevel ikke være tilfellet når en stor andel tillatelser ikke brukes eller når det går lang tid mellom utstedelsesdatoen for tillatelsene og arbeidets begynnelse.

Denne indeksen utarbeides ved hjelp av kvadratmeter bruksareal i bygninger som det er gitt tillatelser for. Bruksarealet i en bygning⁽¹⁾ måles innenfor ytterveggene, unntatt:

- bygningsarealer (f.eks. områder med avgrensingskomponenter, bæreelementer, søyler, stolper, sjaker, skorsteiner),
- arealer for hjelpefunksjoner (f.eks. arealer med oppvarmings- og luftkondisjoneringsanlegg, eller med strømgeneratorer),
- ferdsselsveier (f.eks. områder med trappehus, heiser, rulletrapper).

Den delen av en bygnings samlede bruksareal som brukes til boligformål, omfatter arealet som brukes til kjøkken, oppholdsrom, soverom og tilknyttede rom, kjellere og fellesrom som brukes av eierne av boligene.

Andre mål kan brukes, forutsatt at de brukes entydig og konsekvent av medlemsstatene slik vedlegg B bokstav c) nr. 1) i forordning (EF) nr. 1165/98 tillater.

I forordning (EF) nr. 1165/98 vises det til CC-grupperingen når det gjelder anmodning om data om byggetillatelser for forskjellige bygningskategorier. Kategorien «andre bygninger» i forordning (EF) nr. 1165/98 omfatter følgende kategorier i CC-grupperingen:

- hoteller og lignende bygninger,
- bygninger for engros- og detalj salg,
- bygninger knyttet til transport og trafikk,
- industribygninger og lagre,
- bygninger for offentlig underholdning, skoler, sykehus og andre bygninger med institusjonspreg,
- andre bygninger som ikke brukes til boligformål.

Variabel 330 — Deflasjonsfaktor for salg

Formålet med deflasjonsfaktoren for salg er å justere omsetningen i samsvar med virkningen av prisendringer.

Deflasjonsfaktoren for salg i detaljhandelen er ikke en deflasjonsfaktor for den tjeneste som er levert, men for varene som er solgt.

Prisene som brukes for å beregne deflasjonsfaktoren for en virksomhet, beregnes som et veid gjennomsnitt av den aktuelle vareprisindeksen for denne virksomheten. Det er avgjørende å ta hensyn til alle kjennetegn ved produktene som kan være prisbestemmende (herunder mengden solgte enheter, transport, rabatter, garantivilkår og bestemmelsessted). Spesifikasjonen må være slik at observasjonsenheten presist kan identifisere produktet og oppgi den aktuelle enhetsprisen i etterfølgende referanseperioder.

For å vise den virkelige utviklingen i prissvingningene, bør det være en faktisk transaksjonspris og ikke en listepreis.

De innhentede prisopplysningene gjelder fortrinnsvis en bestemt dato i måneden.

⁽¹⁾ Definisjonen av bruksareal er i tråd med grupperingen av bygg- og anleggstyper, som i sin tur viser til Statistical Standards and Studies, nr. 40 United Nations New York 1987, og Statistical Standards and Studies, nr. 43, United Nations, New York 1994.

Definisjon av økonomisk territorium

Det økonomiske territorium omfatter følgende:

- det geografiske territorium som administreres av en nasjonal regjering, der personer, varer, tjenester og kapital beveger seg fritt,
- alle frisoner, herunder tollagre og fabrikker under tollvesenets kontroll,
- det nasjonale luftrom, sjøterritorium og den del av kontinentalsokkelen som ligger i internasjonalt farvann, der den berørte stat har enerett,
- territoriale enklaver, dvs. geografiske territorier som ligger i resten av verden, og som i henhold til internasjonale traktater eller avtaler mellom stater brukes av statens offentlige organer (ambassader, konsulater, militærbaser, vitenskapelige baser osv.),
- forekomster av olje, naturgass osv. i internasjonalt farvann utenfor statens kontinentalsokkel som utnyttes av enheter hjemmehørende på territoriet slik dette er definert tidligere.

Det økonomiske territoriet omfatter ikke følgende:

- utenomterritoriale enklaver (dvs. de deler av statens eget geografiske territorium som brukes av andre stater offentlige organer, av Den europeiske unions institusjoner eller av internasjonale organisasjoner i henhold til internasjonale traktater eller avtaler mellom stater).

Denne definisjonen følger Det europeiske nasjonalregnskapssystem (ENS) 1995, avsnitt 2.05-2.06.

Forskjellen mellom hjemmemarkeder og andre markeder enn hjemmemarkeder skal, når det gjelder konjunkturstatistikk, fortolkes i samsvar med medlemsstatenes territorium. Denne definisjonen kan bli revidert i framtiden for å ta hensyn til europeisk og/eller monetær integrasjon i tråd med andre aktuelle forordninger.
